

Boegbeelden groene sector

Branchevereniging VHG verzamelt 'boegbeelden': mensen die een bijzondere betekenis hebben (gehad) voor de groene sector. Door hun beroep, ervaring, expertise, visie of speciale activiteiten leveren ze een belangrijke bijdrage aan de waarde van groen in onze maatschappij. Door deze mensen te portretteren in VHG Magazine, kan de branche kennis nemen van hun inzichten en ideeën. We hopen dat deze verhalen inspireren om concreet invulling te geven aan het thema 'groen maakt gelukkig'. Dit keer een gesprek met deltacommissaris Wim Kuijken, over de plannen om Nederland te beschermen tegen het water en de rol die groen daarin speelt.

Deltacommissaris, Wim Kuijken:

“We maken Nederland veiliger én mooier”

Deze maand is het 62 jaar geleden dat Nederland werd getroffen door een van de grootste natuurrampen in zijn geschiedenis: de watersnoodramp van 1 februari 1953. Het is ook de maand waarin het 5 jaar geleden is dat deltacommissaris Wim Kuijken aan zijn taak begon: plannen ontwikkelen om Nederland te beschermen tegen hoogwater en zorgen voor voldoende zoetwater.

Tekst: Annemieke Bos
Foto's: Michiel Pothoff

Na de watersnoodramp werd tempo gemaakt met de Deltawerken om de veiligheid in het Deltagebied te verhogen. Tot nu toe heeft dat gewerkt, maar het klimaat verandert en de zeespiegel stijgt. De kans is erg groot dat hoge waterstanden aan de Hollandse en Zeeuwse kust en van de rivieren steeds vaker optreden. En dat terwijl het aantal inwoners in laaggelegen gebieden sinds de watersnoodramp alleen maar is toegenomen. “Er is veel te beschermen” stelt Kuijken “mensen, infrastructuur, economische waarde. Daarom maken we - Rijksoverheid, provincies, gemeenten en waterschappen, met inbreng van maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven - plannen in het Delta-programma. Ik ben aangesteld als regeringscommissaris om het proces te regisseren en te zorgen voor voortgang. Ook is er een Deltafonds waaruit de maatregelen worden gefinancierd.”

Deltabeslissingen

Ieder jaar op Prinsjesdag wordt een nieuwe editie van het Deltaprogramma bekendgemaakt, een jaarlijkse rapportage met een overzicht van alle geplande maatregelen. Het kabinet heeft het positief ontvangen en ook de Tweede Kamer stemde ermee in. Het doet de deltacommissaris goed: “We hebben er hard voor gewerkt, met veel partijen. Dit keer was het een bijzondere editie omdat nu Deltabeslissingen aan de orde waren: beslissingen over nieuwe normen en kaders voor waterveiligheid de komende 30 jaar. Normen voor dijken, duinen en keringen. Een beslissing over de zoetwaterstrategie en nieuwe afspraken over de ruimtelijke inrichting. Hoe kun je de steden en landschappen zo inrichten dat ze grote hoeveelheden water aankunnen? Ook beslissingen over het peil van het IJsselmeer, belangrijk voor watervoorziening in Nederland. En tot slot beslissingen over de Rijn-Maasdelta, het grensvlak tussen zee en rivier. Hoe kun je daar de veiligheid borgen? Er moet nog heel veel gebeuren de komende decennia. Alles bij elkaar leidt dat tot een programma waarmee circa 20 miljard euro gemoeid is.”

Functies combineren

Zijn grootste zorg is of de noodzakelijke maatregelen allemaal op tijd te realiseren zijn. “Dat is een flinke uitdaging, maar

Mijn groenplek

“Terschelling en de Hoge Veluwe zijn mijn favoriete bestemmingen in Nederland. Ik herstel in de natuur. Als ik het heel druk heb gehad, is het heerlijk om door duin, heide of bos te struinen of te fietsen. Dan laad ik me mentaal weer op. Ik ben altijd een stadsmens geweest, vind het centrum van Amsterdam nog steeds een heerlijke plek. Nu woon ik vlak bij de duinen van Den Haag, ieder seizoen is het er weer anders. Tuinieren doe ik een beetje. Het grotere werk laat ik doen door een hovenier.”

die hoort bij de opdracht om een ramp voor te blijven. In het verleden kwamen plannen tot stand als reactie op een ramp. Nu werken we vooruit. Dat is vrij uniek. Het geeft ook de mogelijkheid om ook te kijken naar het ontwerp, de inpassing in het landschap, met aandacht voor de ecologie. We maken Nederland dus niet alleen veiliger, maar ook mooier. En dat hoeft niet altijd duurder te zijn. Vooral niet wanneer het lukt om andere ontwikkelingen mee te koppelen: als je toch een dijk moet versterken, kun je 'm misschien zo maken dat je er ook op kunt fietsen en auto's in kunt parkeren. Dat is de kunst voor de komende jaren: om met meerdere functies een beter resultaat te boeken voor meer veiligheid en klimaatbestendig-

heid. Ieder jaar opnieuw zullen we de peilstok erin houden, kijken wat de omgeving doet, hoe de voortgang is van de plannen.”

Steden aanpassen

De maatregelen van het Deltaprogramma gaan verder dan het versterken van dijken en het geven van ruimte aan rivieren en andere innovatieve ingrepen. Ook in de steden moet het nodige gebeuren. Want als het klimaat verandert, kan ook daar aanzienlijke schade ontstaan door hitte, extreme droogte en wateroverlast. Het deelprogramma 'Nieuwbouw en Herstructurering' richt zich op het klimaatbestendig en waterrobuust inrichten van de bebouwde omgeving. Kuijken: “Het is heel erg belangrijk dat steden de

Biografie

Wim Kuijken (1952) werd geboren in Amsterdam. Na het gymnasium studeerde hij Economie met als specialisatie Ruimtelijke Economie en Vervoerseconomie. Hij begon zijn loopbaan bij het Ministerie van Economische Zaken, gevolgd door Binnenlandse Zaken. Vanaf 1990 vervulde hij de functie van gemeentesecretaris van de gemeente Den Haag. In 1995 stapte hij weer over naar het Ministerie van Binnenlandse Zaken waar hij secretaris-generaal werd. Deze functie vervulde hij ook enkele jaren voor Algemene Zaken en Verkeer en Waterstaat.

In 2010 werd Kuijken benoemd tot Deltacommissaris, Regeringscommissaris voor het Deltaprogramma. Daarnaast vervult hij diverse toezichtfuncties, onder andere bij de Nederlandse Bank en de VU. Ook is hij lid van de Raad van Advies van Stichting Het Nationaal Park de Hoge Veluwe.

Meer lezen over het Deltaprogramma? Kijk op www.deltacommissaris.nl.

“Het is belangrijk dat hoveniers, groenvoorzieners en dakbegroeners zich bij gemeenten en waterschappen melden met hun oplossingen.”

> komende jaren transformeren naar adaptieve steden die het water kunnen verwerken. Dat is een hele opgave. Dat kunnen we niet allemaal vanuit Den Haag regelen, dat moet vooral vanuit de gemeenten zelf gebeuren, ook met burgers samen. Die kunnen bijdragen in hun eigen tuin en omgeving.” De aftrap voor deze transformatie werd gegeven tijdens het festival Ruimtelijke Adaptatie, die in oktober 2014 plaatsvond. Ruim 90 partijen – waaronder VHG – tekenden daar een intentieverklaring waarin zij onderstreepten dat zij steden en andere bebouwde gebieden minder kwetsbaar maken voor extreme omstandigheden. Dat kan op verschillende manieren: bij de aanleg van nieuwe woonwijken en bedrijventerreinen, het opknappen van bestaande bebouwing, vervanging van rioleringen en wegonderhoud. Volgens Kuijken was dit een belangrijk moment: “Vooral op dit onderdeel is het zaak iedereen te mobiliseren, niet alleen overheden maar ook het bedrijfsleven. De groene sector kan heel actief meedoen. Zij hebben de oplossingen. Vooral op regionaal en lokaal niveau kunnen groene ondernemers een belangrijke rol

spelen om op langere termijn steden te helpen aanpassen. Niemand kan dit alleen. Als iedereen vanuit zijn eigen expertise meedenkt, komen we vooruit.”

Groenbranche heeft oplossingen
Kuijken heeft de groenbranche inmiddels wat beter leren kennen: “Ik merk dat deze sector steeds vaker van zich laat horen. De ondernemers zijn actief en positief. Ze hebben natuurlijk een prachtig product. Het is belangrijk dat hoveniers, groenvoorzieners en dakbegroeners zich bij gemeenten en waterschappen melden met hun oplossingen voor het vraagstuk. Zij hebben de expertise en ervaring. Overheden zijn lang niet altijd op de hoogte van wat er allemaal mogelijk is. Er wordt veel geïnnoveerd. Ik begrijp dat het ondernemen ook gaat om het verwerven van opdrachten, maar voor alle partijen is het vruchtbaar om ver voordat de competitie van start gaat met elkaar na te denken over aanpak en oplossingen. Dat probeer ik met dit programma te stimuleren. Dat het normaal is om elkaar op te zoeken en in gesprek te gaan, zonder bang te zijn voor concurrentie-

verstoring. Amsterdam Rainproof is hiervan al een heel mooi voorbeeld. Elders werkt het ook zo.”

Exportproduct

In 2010 begon Kuijken aan zijn opdracht. Nu, vier jaar later liggen er – op tijd en met een heel groot draagvlak – beslissingen voor de komende 30 jaar. “Het meest trots ben ik op alle partijen, overheden en maatschappelijke organisaties, die zich hebben ingezet om de politiek te laten besluiten hoe we verder gaan. We hebben het allemaal zelf met elkaar ontwikkeld, er lag niets in de kast. Ieder jaar organiseren we een Deltacongres. Dat begon met 750 mensen, dat vond ik al veel. In november 2014 waren er ruim 1600 deelnemers! Je ziet dat de community groeit, er ontstaat gebondenheid op het onderwerp. Men begrijpt de noodzaak. En vergeet niet: het is ook een exportproduct. Niet alleen de technische maatregelen, maar ook onze aanpak worden met veel interesse gevolgd en ook al overgenomen, onder andere in Vietnam.” ■

Studiedag chemievrije onkruidbestrijding

■ Tuin en Park Techniek

In 2016 zal een verbod ingaan op de chemische bestrijding van onkruid op verhardingen. Maar hoe houd je straten, trottoirs en andere openbare ruimtes dan wel efficiënt onkruidvrij? Tuin en Park Techniek organiseert samen met Wageningen UR een studiedag over dat onderwerp: *Chemievrij onkruidbeheer, nu en in de toekomst.*

Meer informatie: www.tuinenparktechniek.nl

Programma (onder voorbehoud):

- Stand van zaken en haalbaarheid
- Chemievrijbeheer optimaliseren
- Laagrisicomiddelen
- De integrale aanpak
- Methodes en economie
- Bezoek demonstratieterrein
- Bedrijvenmarkt

Wanneer 1 september 2015 van 10.00 tot 16.00 uur
Waar Wageningen UR, Wageningen
Kosten 195 euro per persoon
Tuin en Park Techniek-leden betalen slechts 100 euro per persoon
Nog geen lid? Word lid voor 88,50 euro en profiteer ook van de korting

Aanmelden Vóór 1 augustus 2015 via www.tuinenparktechniek.nl/studiedag

■ Tuin en Park Techniek

